

4 EENVOUDIGE KLEINE MAATREGELEN VOOR EEN GEZOND BINNENMILIEU

Eenvoudige kleine maatregelen die leerlingen/ leerkrachten in een dag kunnen doorvoeren op het gebied van het binnenmilieu voor de school. De maatregelen kosten niet meer dan €500,- tot €1000,-.

Maatregel	Effect												
Bestellen 2-4 ventilights per school (in aanschaf circa € 250 per stuk), plus klassenroulatieschema.	Ventilights waarschuwen met een oranje of rode led wanneer de ventilatienorm voor goede of matige binnenluchtkwaliteit overschreden wordt. <table border="1" data-bbox="587 801 1380 1182"> <thead> <tr> <th>Situatie</th> <th>Concentratie CO₂</th> <th>Kleur</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Gewenst</td> <td>800-1000 ppm</td> <td>Groen</td> </tr> <tr> <td>Tijdelijk acceptabel, neem maatregelen</td> <td>100-1400 ppm</td> <td>Oranje</td> </tr> <tr> <td>Niet acceptabel, neem direct maatregelen</td> <td>> 1400 ppm</td> <td>Rood</td> </tr> </tbody> </table>	Situatie	Concentratie CO ₂	Kleur	Gewenst	800-1000 ppm	Groen	Tijdelijk acceptabel, neem maatregelen	100-1400 ppm	Oranje	Niet acceptabel, neem direct maatregelen	> 1400 ppm	Rood
Situatie	Concentratie CO ₂	Kleur											
Gewenst	800-1000 ppm	Groen											
Tijdelijk acceptabel, neem maatregelen	100-1400 ppm	Oranje											
Niet acceptabel, neem direct maatregelen	> 1400 ppm	Rood											
Aanschaf van thermometer in iedere klas	De optimale temperatuur bij koud weer ligt tussen de 20°C en 22°C. Bij warm weer niet boven de 25°C. Een hoge temperatuur beïnvloedt de behaaglijkheid in de klas en verslechtert de leerprestaties.												
Aanschaf van tijdschakelaar op elektronische apparatuur en pc	Pc's gebruiken in de stand-bystand relatief veel stroom. Daarnaast produceren ze warmte. Een tijdschakelaar helpt ervoor te zorgen dat de pc 'zeker weten uitstaat', als deze niet wordt gebruikt.												
Aanbrengen van haakjes of een ander verstelbaar systeem op kiepramen om ze op een kier te kunnen zetten	De capaciteit is voldoende, de instelling van klepramen is echter slecht regelbaar; het raam waait dicht. Verbeter de regelbaarheid van de klepramen met een bedieningsmechanisme waarmee het raam in iedere willekeurige stand kan worden vastgezet (traploos instelbaar).												
Aanschaf stokken om kiepramen te kunnen openen	Voor eenvoudige natuurlijke ventilatie.												
Aanschaffen swifferstokken met doekjes	Voor het voorkomen van stof.												
Aanbrengen van zijschotten en/of plexiglasplaten om tocht te voorkomen	De koude lucht valt langs het raam direct naar beneden en veroorzaakt tocht bij de leerlingen die recht onder het raam zitten. Door een schuin staande plexiglasplaat voor het raam te monteren, wordt de koude lucht beter gemengd met de binnenlucht voordat deze de leefzone bereikt.												

Maatregel	Effect
Laten drukken en plaatsen van stickers en posters op ventilatiegevoelige plaatsen.	Bewustwording en herinnering. Leerlingen kunnen ook zelf stickers en posters maken en ophangen in de school.
Het klaslokaal opruimen	<p>Voor de schoonmaak is veelal weinig tijd beschikbaar. Hoe meer obstakels, hoe lastiger het is om alle stof goed te verwijderen. Zorg dus voor lokalen die relatief makkelijk te reinigen zijn:</p> <ul style="list-style-type: none"> • vermijd open kasten en planken; • zorg ervoor dat kasten op de vloer aansluiten, of dat eronder genoeg vrije ruimte is om schoon te maken; • zet zo min mogelijk spullen op kasten en vensterbank; • maak de wanden regelmatig leeg, laat bijvoorbeeld tekeningen niet te lang hangen.
Schoonmaken van ventilatieroosters	<p>Door stof raken roosters, filters en dergelijke snel vervuild en zelfs geheel verstopt. Bovendien kunnen vervuilde roosters en filters de lucht die naar binnen stroomt, verontreinigen. Controleer in het begin de ventilatieroosters elke maand om een indruk te krijgen van hoe snel deze vuil worden.</p> <p>Houd roosters schoon, evenals openingen voor mechanische ventilatie. Eenvoudige systemen kunt u zelf met de leerlingen schoonhouden. Sommige types moeten eerst worden opengemaakt. Neem dit op in het schoonmaak- of onderhoudscontract. Mechanische ventilatiesystemen moeten worden onderhouden door een erkend installatiebedrijf.</p>
Gordijnen wassen of lamellen schoonmaken	<p>Gordijnen zijn een verzamelplek van stof met allergenen. Ook op horizontale lamellen blijft veel stof liggen. Verwijder gordijnen als ze niet functioneel zijn of kies heet wasbare stof. Zorg ervoor dat de gordijnen of lamellen regelmatig worden gereinigd (minstens 1x per jaar). Kies zo mogelijk voor verticale lamellen of gebruik voor de verduistering lichtdichte rolgordijnen.</p>
Planten schoonhouden	<p>In plantenbakken en op planten hoopt stof op. Reinig potten en schotels regelmatig.</p> <p>Gebruik potten en schotels van hard materiaal zoals steen of plastic. Spoel af en toe het stof van de bladeren en stengels.</p> <p>Geef planten jaarlijks verse grond.</p>
Vensterbank aanpassen	<p>Zorg ervoor dat de warme lucht van de radiator kan opstijgen door een spleet achter de vensterbank te maken. Hetzelfde resultaat bereikt u door op regelmatige afstand spleten van 5 x 20 cm in de vensterbanken te zagen.</p>

5 EENVOUDIGE KLEINE MAATREGELEN VOOR ENERGIEBESPARING

Eenvoudige kleine maatregelen die leerlingen/ leerkrachten in een dag kunnen doorvoeren op het gebied van energie besparen voor de school. De maatregelen kosten niet meer dan €500,- tot €1000,-.

Maatregel	Effect
Aanschaf van thermometer in iedere klas	De optimale temperatuur bij koud weer ligt tussen de 20°C en 22°C. Bij warm weer niet boven de 25°C. Een hoge temperatuur beïnvloedt de behaaglijkheid in de klas en verslechtert de leerprestaties.
Verwarming lager	Door de thermostaat overdag één graad lager te zetten, bespaart u gemiddeld zeven procent op uw energiegebruik voor verwarming. Door de verwarming na de lessen lager te zetten bespaart u energie.
Aanschaf van tijdschakelaar op elektronische apparatuur en pc	Pc's gebruiken in de stand-bystand relatief veel stroom. Daarnaast produceren ze warmte. Een tijdschakelaar helpt ervoor te zorgen dat de pc 'zeker weten uitstaat', als deze niet wordt gebruikt.
Computer uit indien niet gebruikt	Het energieverbruik gaat sterk omlaag als u zo min mogelijk gebruik maakt van stand-by. De leerlingen kunnen ook in de pauze de computer uitzetten of anderen daar op wijzen. Het is overigens een misverstand dat herhaald uitschakelen schadelijk uitpakt voor de computer.
Apparaten uit met de uitknop	Heeft het apparaat een uitknop? Gebruik deze dan in plaats van de stand-by knop.
Aanschaf stekkerdoos	Staan er meerdere apparaten bij elkaar (bijvoorbeeld computer met randapparatuur of tv met dvd-speler)? Stop dan alle stekkers in een contactdoos met een aan/uit schakelaar. Schakel de stekkerdoos na gebruik uit.
(Herinnering) lampen uit	Laat verlichting niet onnodig aan: doe lampen uit als u (ook voor korte tijd) een ruimte verlaat. Laat ook zuinige lampen niet onnodig aan.
Aanschaf spaar-, led- en tl-lampen	Gaat u onzuinige lampen vervangen, begin dan met de lampen die vaak aan zijn en een hoog vermogen hebben (watt). Spaarlampen en tl-lampen belasten het milieu het minst, omdat ze relatief weinig elektriciteit gebruiken. Halogeenlampen staan op de tweede plaats. Ook led-lampen kunnen het milieu ontzien. Maar de verschillen tussen led-lampen onderling zijn nog erg groot, waardoor ook de relatieve milieuvriendelijkheid erg varieert. De meest efficiënte led-lamp is voor het milieu nog beter dan een spaarlamp.

Maatregel	Effect
Aanschaf energiezuinige nieuwe apparatuur	Wanneer er een nieuw apparaat aangeschaft moet worden kijk dan naar het verbruiksvermogen (watt) van het apparaat. Labels en keurmerken, vergelijkende tests of het vermogen van een apparaat vertellen u welk apparaat zuiniger is.
Vervanging door oplaadbare batterijen	Vervang met de leerlingen daar waar mogelijk is gewone batterijen voor oplaadbare NiMH-batterijen of schaf in vervolg een apparaat aan met een stekker. Stroom uit het stopcontact is namelijk veel goedkoper en milieuvriendelijker dan stroom van batterijen.
Aanschaf radiatorfolie	Achter de radiatoren die aan de buitenmuur zijn bevestigd kan radiatorfolie geplakt worden voor isolatie.
Aanschaf buisisolatie	Om de verwarmingsbuizen kan buisisolatie worden aangebracht voor isolatie.
Laten drukken en plaatsen van stickers en posters op energieverblindings	Bewustwording en herinnering. Leerlingen kunnen ook zelf stickers en posters maken en ophangen in de school.

Bron en meer informatie: www.milieucentraal.nl